

Міністерство освіти і науки України

Модельна навчальна програма

«Іноземна мова 5-6 класи»

для закладів загальної середньої освіти

Автори: Шаленко О.П., Коваленко О.Я., Тріфан М.С., Терентьєва Г.П.,
Арцимєєва Д.В., Рацюк О.І.

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 11.06.2026 №927)

Зміст

1. Передні зауваги	3
1.1. Мета базової середньої освіти та завдання іноземних мов	3
1.2. Загальна організація комунікативної мовленнєвої діяльності	4
1.3. Компетентнісний потенціал мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта) на рівні базової середньої освіти	5
2. Організація мовленнєвої діяльності, загальні та конкретні обов'язкові результати навчання.....	11
2.1. Спосіб спілкування – Сприймання	11
2.2. Спосіб спілкування – Взаємодія	14
2.3. Спосіб спілкування – Продукування.....	17
2.4. Очікувана мовна компетенція	18
2.5. Очікувана соціолінгвістична компетенція.....	18
3. Загальні характеристики ситуативного спілкування.....	19
3.1. Тематика ситуативного спілкування	19
3.2. Мовленнєві функції.....	20
3.3. Орієнтовний мовний інвентар – лексика.....	20
3.4. Орієнтовний мовний інвентар – граматика.....	21
3.4.1. Англійська мова.....	21
3.4.2. Іспанська мова	22
3.4.3. Німецька мова	22
3.4.4. Французька мова.....	23
4. Мапа тематики ситуативного спілкування	24
5. Прикінцеві та загальні методичні зауваги	30
6. Список використаних джерел	32

1. Передні зауваги

1.1. Мета базової середньої освіти та завдання іноземних мов

Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти, *далі* Програма, відповідає меті базової середньої освіти та базується на ціннісних орієнтирах, зазначених у Державному стандарті базової середньої освіти, *далі* Державний стандарт, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Відповідно до Державного стандарту метою базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань здобувачів освіти, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Важливу роль у досягненні мети базової середньої освіти відіграє мовно-літературна освітня галузь, однією із цілей якої є здатність спілкуватися іноземними мовами у взаємозв'язку з культурною та іншими ключовими компетентностями для успішного навчання протягом життя; духовного, культурного та національного самовираження в особистій та суспільній діяльності; міжкультурного діалогу; збагачення емоційного й естетичного досвіду та мовленнєвої творчості.

Навчання іноземної мови у 5-6 класах має виразне компетентнісне спрямування і покликане забезпечити психологічну та навчальну адаптацію здобувачів освіти в період переходу від початкової до базової середньої освіти. Основний наголос робиться на розвитку здатності до іншомовного спілкування в різних життєвих ситуаціях. Навчання відбувається в емоційно сприятливому освітньому середовищі з використанням ігрових та діяльнісних форм роботи з поступовим ускладненням змісту та поєднанням із більш системним і усвідомленим опануванням мовного матеріалу. Зміст навчання організовується навколо інтегрованих тематичних контекстів, що сприяють практичному застосуванню мови, розвитку критичного мислення та формуванню досвіду розв'язання реальних комунікативних завдань. У такому підході іноземна мова постає передусім як інструмент пізнання світу, взаємодії та самовираження, а не лише як навчальний предмет.

На цьому етапі посилюється увага до розуміння зв'язного мовлення та контексту використання мови загалом, поглиблюються уміння відрізняти основну інформацію від другорядної. Читання поступово стає інструментом пізнання. Здобувачі освіти розвивають уміння взаємодіяти усно, письмово та онлайн, вчаться діяти як посередники у передаванні інформації у межах визначених цією Програмою результатів навчання.

Важливим є створення «ситуації успіху», коли зміст є достатньо складним, щоб зацікавити здобувачів освіти, але доступним, щоб не викликати супротив.

Зміст навчання іноземної мови у 5-6 класах добирається відповідно до психофізіологічних особливостей здобувачів освіти та забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і балансом між академічними вимогами та особливостями перехідного періоду від дитинства до підліткового віку. Іноземна мова опановується у міжкультурному контексті, що передбачає навчання мови народу, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою.

Наприкінці 6-го класу здобувачі освіти досягають рівня A2. Цей рівень характеризують результати навчальних досягнень у кожному способі спілкування, які узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (Council of Europe, 2020, Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume, available at www.coe.int/lang-cefr), далі CEFR.

Завдання в опануванні іноземної мови полягають у формуванні вмінь:

- сприймати усну, аудіовізуальну інформацію та письмові тексти іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування
- взаємодіяти з іншими особами усно, письмово та онлайн засобами іноземної мови
- надавати інформацію, висловлювати думки, почуття та ставлення іноземною мовою.

Ці завдання відображені у розділі «3. Організація мовленнєвої діяльності, загальні та конкретні обов'язкові результати навчання» Програми.

1.2. Загальна організація комунікативної мовленнєвої діяльності

Комунікативна мовленнєва діяльність на рівні базової середньої освіти здійснюється відповідно до запропонованої CEFR моделі чотирьох способів спілкування: сприймання, продукування, взаємодія та медіація, яка є найближчою до використання мови у реальному житті. Ця модель замінює традиційну модель чотирьох умінь (аудіювання, говоріння, читання, письмо), яка все більше виявляється недостатньою для охоплення складної реальності спілкування. У дійсності, зазвичай, одночасно можуть бути задіяні декілька або навіть всі комунікативні мовленнєві уміння для ефективної взаємодії.

Основна увага моделі зосереджена на ролі мови в таких процесах, як створення простору та умов для спілкування та/або навчання, співпраця для формування нового смислу, заохочення інших до створення або розуміння нового смислу та передавання нової інформації у відповідному вигляді. У 5-6 класах здобувачі освіти у міру власних можливостей беруть участь, або готуються до участі, у цих процесах, а також починають діяти як учасники соціуму, які здатні тлумачити інформацію, роз'яснювати поняття, встановлювати та налагоджувати суспільну взаємодію засобами іноземної мови.

Запорукою успішної організації комунікативної мовленнєвої діяльності здобувачів освіти 5-6 класів є дотримання таких принципів:

- комунікативна спрямованість
- навчання через діяльність
- вікова та психолого-педагогічна доцільність
- поступовість і наступність
- інтеграція з іншими освітніми галузями
- орієнтація на здобувачів освіти та їхні освітні потреби.

1.3. Компетентнісний потенціал мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта) на рівні базової середньої освіти

Провідним засобом реалізації мети базової середньої освіти є компетентнісний підхід до організації навчання на основі ключових компетентностей як очікуваного результату. Ключові компетентності, уміння, цінності та ставлення, а також компетентнісний потенціал мовно-літературної галузі загалом і зокрема іншомовної освіти визначає Державний стандарт.

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
Вільне володіння державною мовою	Уміння: • сприймати, розуміти, перетворювати, аналізувати, інтерпретувати та оцінювати інформацію • висловлювати думки, почуття, погляди усно та письмово • використовувати вербальні та невербальні засоби в різноманітних міжособистісних, суспільних і культурних контекстах • дотримуватися культури мовлення та норм мовленнєвого етикету • враховувати культурні та особистісні відмінності співрозмовників • адаптуватися до змінюваних умов спілкування, розв'язувати нестандартні завдання з використанням відповідних комунікативних стратегій • використовувати українознавчий компонент у всіх видах мовленнєвої діяльності • засобами іноземної мови популяризувати Україну, українську мову, культуру, традиції. Ставлення: • цінування української мови як чинника національної та громадянської ідентичності • усвідомлення того, що вивчення іноземної мови збагачує державну • готовність до міжкультурного діалогу • прагнення до ненасильницької комунікації.
Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	Здатність спілкуватися рідною мовою (у разі відмінності від державної) • сприймати, розуміти, перетворювати, аналізувати та інтерпретувати, оцінювати інформацію • висловлювати думки, почуття, погляди усно та письмово • адаптуватися до умов спілкування в багатомовному середовищі з використанням відповідних комунікативних стратегій, враховувати культурні та особистісні відмінності співрозмовників

	• засобами іноземної мови популяризувати рідну мову, культуру та традиції народу. Здатність спілкуватися іноземними мовами Уміння: • використовувати власний мовленнєвий досвід для вивчення іноземних мов • використовувати у разі потреби різноманітні стратегії для задоволення власних іншомовних комунікативних намірів • використовувати іноземні мови для розширення читацького досвіду, читацьких інтересів. Ставлення: • готовність до міжкультурного діалогу • розуміння важливості опанування іноземних мов для міжкультурного спілкування • відкритість до вивчення іноземних мов • готовність спілкуватися іноземними мовами • дотримання культури спілкування, прийнятої в сучасному суспільстві, повага до культурних та особистісних відмінностей співрозмовників • толерантність до представників іншого народу, носіїв іншої мови, культури, звичаїв і способу життя • розуміння потреби популяризації України у світі засобами іноземних мов.
Математична компетентність	Уміння: • установлювати причиново-наслідкові зв'язки, виокремлювати головну та другорядну інформацію • формулювати визначення, логічно обґрунтовувати висловлену думку • перетворювати інформацію з однієї форми в іншу (текст, графік, таблиця, схема) для вирішення комунікативних завдань Ставлення: • готовність до пошуку різноманітних способів розв'язання комунікативних питань.
Компетентності в галузі природничих наук, техніки та технологій	Уміння: • висловлювати гіпотези, описувати процеси власної діяльності з використанням мовних і мовленнєвих засобів іноземної мови. Ставлення: • прагнення поглиблювати уявлення про цілісну наукову картину світу для суспільно-технологічного розвитку.
Інноваційність	Уміння: • презентувати власні ідеї, бачення, інноваційні погляди зрозуміло, грамотно, креативно, використовуючи доцільні засоби вираження мовлення • мобілізувати ресурси, зокрема нематеріальні та цифрові, через комунікацію для провадження інноваційної діяльності • ефективно використовувати різні комунікативні стратегії для розв'язання життєво важливих проблем, зокрема в ситуаціях неоднозначності та непевності.

	Ставлення: відкритість до інновацій, готовність продукувати нові ідеї, спонукати до цього інших осіб.
Екологічна компетентність	Уміння: • використовувати потенціал текстів, зокрема художніх текстів, медіатекстів, щодо висвітлення діяльності людини як частини природи • використовувати комунікативні стратегії для реалізації екологічних проєктів, формування екологічної культури та забезпечення сталого розвитку суспільства • розвивати екологічне мислення під час опрацювання тем. Ставлення: • інтерес до здобутків українських і зарубіжних авторів, які зробили вагомий внесок у формування та поширення ідей сталого розвитку суспільства.
Інформаційно-комунікаційна компетентність	Уміння: • використовувати різні види сприймання текстів для пошуку, обробки, аналізу та добору інформації • діяти за алгоритмом у процесі складання плану для розв'язання комунікативних завдань • комунікувати грамотно і безпечно в інформаційному просторі • розрізняти емоції інших осіб у контексті комунікації • розпізнавати маніпулятивні технології та протистояти їм • використовувати сучасні цифрові технології для розширення читацького досвіду та кола читацьких інтересів. Ставлення: • задоволення пізнавального інтересу в інформаційному середовищі • прагнення етично взаємодіяти у віртуальному просторі • готовність дотримуватися авторських прав • прагнення особистісного розвитку як компетентного мовця і читача за допомогою цифрових технологій.
Навчання впродовж життя	Уміння: • визначати власні комунікативні потреби, цілі та способи їх досягнення • використовувати ефективні прийоми вивчення іноземної мови з урахуванням власного стилю навчання • постійно збагачувати власний словниковий запас через використання словників і довідкових ресурсів, зокрема цифрових • здійснювати самооцінку результатів діяльності, рефлексію • користуватися різними видами бібліотек та орієнтуватися в бібліотечних ресурсах. Ставлення: • прагнення вдосконалювати власне мовлення впродовж життя, розвивати мовну інтуїцію • руйнування власних мовних і комунікативних бар'єрів, усвідомлення та подолання стереотипів • розуміння ролі читання текстів, зокрема художніх і медіатекстів, українських і зарубіжних авторів для гармонійного розвитку і самовдосконалення • прагнення збагачувати читацький і мовленнєвий досвід.

Громадянські та соціальні компетентності	Громадянські компетентності Уміння: • аргументовано і грамотно висловлювати власну громадянську позицію • використовувати комунікативні вміння та багатомовність для ведення міжкультурного діалогу • уникати дискримінування інших осіб у своїх висловлюваннях та діях • критично оцінювати інформацію з різних джерел, формувати та обстоювати особистісні ціннісні орієнтири, спираючись на цінності українського народу, його історико-культурні надбання і традиції в європейському ціннісному контексті Ставлення: • сприйняття громадянських цінностей, актуалізованих у текстах, зокрема художніх і медіатекстах, українських і зарубіжних авторів • шанування української культури, толерантне ставлення до інших культур • плекання українських національних цінностей, повага до цінностей інших народів і культур • відкритість до культурного різноманіття за допомогою вивчення мови (мов) та здійснення міжкультурної комунікації • повага до права та законодавства щодо забезпечення функціонування української мови як державної • утвердження права на власну думку. Соціальні компетентності Уміння: • використовувати ефективні комунікативні стратегії для співпраці в групі • використовувати мову ненасильницького спілкування • враховувати вплив слова на психічне здоров'я людини, відповідально використовувати мовні виражальні засоби • враховувати особистісні та культурні відмінності співрозмовників, переваги та/або обмеження окремих груп чи осіб • застосовувати комунікативні стратегії для протистояння деструктивним та маніпулятивним впливам, що є загрозою для здоров'я, конструктивно спілкуватися в різних соціальних середовищах із дотриманням принципів свободи особистості • виявляти в текстах, зокрема художніх і медіатекстах, українських і зарубіжних авторів соціально важливий зміст. Ставлення: • готовність до налагодження контактів з іншими особами з використанням різноманітних мовних засобів • прагнення до пізнання суспільного досвіду України та інших держав через мову та культуру, зокрема літературні твори українських і зарубіжних авторів • усвідомлення взаємозалежностей.
--	--

Культурна компетентність	Уміння: • використовувати мову для духовного, культурного та національного самовираження • читати, аналізувати та інтерпретувати тексти, зокрема художні та медіатексти, українських і зарубіжних авторів • використовувати досвід взаємодії з творами мистецтва в життєвих ситуаціях для формування власного світогляду та збагачення досвіду • створювати тексти з вираженням власних ідей, досвіду і почуттів • добирати тексти, зокрема художні та медіатексти, для задоволення власних пізнавальних та естетичних потреб. Ставлення: • цінування художньої літератури як мистецтва слова в контексті духовних надбань людства • відкритість до міжкультурної комунікації, усвідомлення індивідуальних і соціальних стереотипів, що можуть міститися в тексті, зокрема художньому та медіатексті • зацікавленість світовими культурними здобутками.
Підприємливість і фінансова грамотність	Уміння: • ініціювати усну, письмову та онлайн мову взаємодії для розвитку ідеї та її реалізації • презентувати власну ідею та ініціативи зрозуміло, грамотно, з використанням доцільних виражальних засобів • використовувати комунікативні стратегії для формулювання власних пропозицій та рішень • описувати власні вміння та компетентності стосовно варіантів кар'єри, розвитку підприємницьких і соціальних ініціатив • обговорювати й планування доходи та витрати за допомогою ефективних комунікативних стратегій. Ставлення: • готовність брати відповідальність за себе та інших осіб • відповідальне ставлення до мовленнєвого вчинку • розуміння ролі комунікативних умінь, читацького досвіду для успішної самореалізації • усвідомлення важливості опанування та спілкування іноземною мовою для забезпечення добробуту і фінансового успіху • готовність обстоювати важливість збільшення доходу, ощадливості та раціонального використання коштів.

Ключові компетентності формуються разом засобами всіх навчальних предметів і є надпредметними. Основою для них є наскрізні вміння. Під час вивчення іноземної мови на рівні 5-6 класів характерними є:

- 1) читання з розумінням, що передбачає здатність обирати текст відповідно до потреби, сприймати та усвідомлювати прочитане, розуміти інформацію, передану в різний спосіб, вирізняти правдиві та неправдиві твердження
- 2) висловлення власної думки усно та письмово, яке здійснюється через продуктивні мовленнєві активності, тобто передавання власної думки, почуття словесними і несловесними засобами; а також сприймання думки інших осіб задля визначення спільних поглядів

- 3) критичне та системне мислення, що ґрунтується на вміннях визначати характерні ознаки явищ, подій, ідей; розуміти та аналізувати зв'язки між ідеями, оцінювати ідеї, аргументи та варіанти
- 4) логічне обґрунтування поглядів, що полягає в умінні синтезувати ідеї та інформацію, здатність висловлювати послідовні, несуперечливі міркування, власне ставлення до подій, явищ і процесів
- 5) творча діяльність, що охоплює креативне мислення, здійснюється через уміння створювати новий зміст із власних ідей або різних джерел та використовувати новостворений зміст для розв'язування проблем та прийняття рішень
- 6) ініціативність, що передбачає пошук власних способів досягнення цілей, пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність
- 7) конструктивне керування емоціями, що потребує вміння розпізнавати та розуміти власні емоції, відчувати емоційний стан інших людей, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, виявляти емоції в безпечний і соціально прийнятний спосіб
- 8) оцінювання ризиків, що відбувається завдяки вмінням виявляти причиново-наслідкові зв'язки в життєвих ситуаціях, передбачати можливі бажані та небажані наслідки будь-яких дій
- 9) прийняття рішень, що означає здатність добирати способи ефективного розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення
- 10) розв'язування проблем, що спирається на конструктивне аналізування ситуацій та визначення проблеми, пошук потрібної інформації
- 11) співпраця та спілкування з іншими, що охоплює вміння налагоджувати взаємодію, брати на себе особисту відповідальність за власний внесок у групове завдання; дослуховуватися до думок інших та конструктивно реагувати на них; працювати у напрямі рішень, пов'язаних із завданням; спілкуватися з належною впевненістю та чіткістю.

Розвиток наскрізних умінь не обмежується окремими завданнями або певними етапами уроку, а має цілісний і системний характер. Очікується, що вчителі створюватимуть сприятливе освітнє середовище, надаючи перевагу особистісно орієнтованому та діяльнісному навчанню, добираючи сучасні освітні технології, методи та прийоми. У такий спосіб вивчення іноземної мови, поряд із формуванням комунікативних мовленнєвих умінь, забезпечує послідовне й поступове набуття здобувачами освіти життєвих наскрізних умінь.

Важливо під час уроків використовувати завдання та активності, які потребують роздумів, аргументації та креативних рішень; створювати ситуації, де здобувачі освіти співпрацюють для досягнення спільної мети; послуговуватися автентичними матеріалами, що наближатимуть навчання до реального життя та стимулюватимуть розуміння контексту; інтегрувати міжпредметні питання, щоб показати, як іноземна мова використовується в різних сферах.

2. Організація мовленнєвої діяльності, загальні та конкретні обов'язкові результати навчання

Мовленнєва діяльність для розвитку комунікативної мовленнєвої компетентності організовується через способи спілкування, у яких здійснюються комунікативні мовленнєві активності, що потребують відповідних мовленнєвих умінь. Загальні та конкретні результати навчання упорядковані за моделлю організації комунікативної мовленнєвої діяльності та відповідають Державному стандарту. Програма є рамковою, а тому проміжні результати за класами визначають учителі, орієнтуючись на конкретні обов'язкові результати.

2.1. Спосіб спілкування – Сприймання

Сприймає усну, аудіовізуальну інформацію та письмові тексти іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування [ІНО 1]

Сприймання означає отримання та обробку вхідної інформації, тобто відображення вираженого значення та припущення щодо відвертого чи прихованого комунікативного наміру.

Сприймання усної та аудіовізуальної інформації. Під час сприймання на слух користувач мови отримує та обробляє інформацію від однієї/кількох осіб наживо або у записі. Складниками цієї активності на рівні 5-6 класів є розуміння розмови між іншими людьми, слухання наживо, розуміння оголошень та інструкцій, розуміння інформації з аудіо- та відеоносіїв.

Сприймання письмового тексту (розуміння прочитаного). Під час зорового сприймання користувач мови отримує та обробляє інформацію з друкованих/написаних текстів, створених однією або кількома особами. Вибір способу читання залежить від наміру та жанру тексту. Складниками зорового сприймання на рівні 5-6 класів є читання листів/повідомлень, читання для орієнтування, читання для отримання інформації, читання інструкцій та читання для дозвілля.

Загальні результати	Конкретні результати	
Комунікативні мовленнєві активності	Комунікативні мовленнєві вміння	Дескриптори комунікативних мовленнєвих умінь наприкінці 6-го класу (рівень A2)
Сприймає усну інформацію. [ІНО 1.1]	Розуміє розмову між іншими особами, якщо мовлення чітке та повільне. [6 ІНО 1.1.1]	Визначає мовленнєву ситуацію та зміст короткої простої розмови, якщо мовлення чітке та повільне. [6 ІНО 1.1.1-1]

	Розуміє інформацію, висловлену особою для аудиторії, якщо мовлення чітке та повільне, з тривалими паузами час від часу. [6 ІНО 1.1.2]	Співвідносить інформацію, сприйняту на слух, яка надана з використанням засобів наочності, якщо мовлення чітке та повільне, з повторами, а тема знайома. [6 ІНО 1.1.2-1]
		Визначає просту інформацію, яка пояснюється у передбачуваній ситуації, якщо мовлення чітке та повільне, з тривалими паузами час від часу. [6 ІНО 1.1.2-2]
	Розуміє зміст оголошення та інструкції, якщо мовлення чітке та повільне. [6 ІНО 1.1.3]	Виокремлює основний зміст коротких простих повідомлень, оголошень та інструкцій. [6 ІНО 1.1.3-1]
		Розпізнає елементарні інструкції щодо часу, дат тощо, виконання повсякденних завдань. [6 ІНО 1.1.3-2]
	Розуміє, про що йдеться в аудіозаписах, якщо мовлення чітке та повільне. [6 ІНО 1.1.4]	Виокремлює основну інформацію з коротких аудіозаписів щодо повсякденних передбачуваних питань, якщо мовлення чітке та повільне. [6 ІНО 1.1.4-1]
		Виокремлює важливу інформацію з телевізійних програм, якщо мовлення чітке та повільне. [6 ІНО 1.1.4-2]
		Розпізнає важливі моменти розповіді, слідкує за сюжетом повідомлення, якщо мовлення чітке та повільне. [6 ІНО 1.1.4-3]
	Сприймає усну інформацію з відеозаписів, якщо мовлення чітке та повільне. [6 ІНО 1.1.5]	Визначає теми у переглянутих відеозаписах, складає враження про їхній основний зміст. [6 ІНО 1.1.5-1]
	Сприймає письмовий текст. [ІНО 1.2]	Розуміє прочитані короткі прості листи. [6 ІНО 1.2.1]
		Виокремлює необхідну інформацію, отриману з коротких простих особистих листів. [6 ІНО 1.2.1-1]
		Визначає основний зміст простих онлайн-повідомлень. [6 ІНО 1.2.1-2]
		Розуміє письмовий текст, здійснює пошук необхідної інформації, якщо в ньому використано прості мовні засоби. [6 ІНО 1.2.2]
		Знаходить конкретну інформацію у простому письмовому тексті. [6 ІНО 1.2.2-1]
		Знаходить необхідну інформацію у списках та виокремлює деталі. [6 ІНО 1.2.2-2]
		Розпізнає знайомі, часто вживані написи, оголошення у громадських місцях. [6 ІНО 1.2.2-3]

	Сприймає прочитаний текст, здійснює пошук інформації та аргументації, якщо використано прості мовні засоби. [6 ІНО 1.2.3]	Виокремлює відповідну інформацію з текстів, які описують людей, місця, повсякденне життя, культуру тощо, якщо в них використано прості мовні засоби. [6 ІНО 1.2.3-1]
		Розпізнає інформацію, подану в ілюстрованих брошурах і туристичних картах. [6 ІНО 1.2.3-2]
		Визначає факти в короткому описі чи розповіді на теми, що стосуються повсякденної діяльності, якщо в них використано прості мовні засоби і відсутні непередбачувані деталі. [6 ІНО 1.2.3-3]
		Визначає в текстах, розміщених у мережі «Інтернет», інформацію, що належить до сфери особистих інтересів. [6 ІНО 1.2.3-4]
	Сприймає письмові інструкції, якщо в них використано прості мовні засоби. [6 ІНО 1.2.4]	Встановлює послідовність виконання простих інструкцій до побутових пристроїв, продуктів харчування, якщо вони ілюстровані та подані частинами. [6 ІНО 1.2.4-1]
		Визначає етапи приготування страв за простими рецептами, якщо вони ілюстровані. [6 ІНО 1.2.4-2]
	Добирає та читає тексти для задоволення, якщо в них використані прості мовні засоби. [6 ІНО 1.2.5]	Визначає, про що йдеться в коротких розповідях, коміксах, описах життя людей тощо, складає уявлення про героїв. [6 ІНО 1.2.5-1]
		Знаходить важливу інформацію, яка подається в короткому описі особи. [6 ІНО 1.2.5-2]
Використовує ефективні стратегії сприймання усної інформації та письмового тексту. [ІНО 1.3]	Ідентифікує окремі факти та здогадується про значення невідомих слів з контексту, якщо прослухана інформація чи письмовий текст доступний і стосується повсякденної тематики. [6 ІНО 1.3.1]	Розуміє загальний зміст коротких текстів і конкретні висловлювання на повсякденні теми, виявляє ймовірне значення невідомих слів із контексту. [6 ІНО 1.3.1-1]
		Використовує значення відомих слів, щоб здогадатися про значення невідомих слів у коротких висловлюваннях, що вживаються в повсякденних ситуаціях. [6 ІНО 1.3.1-2]
		Використовує числа, дати, імена, власні іменники тощо, щоб визначити тему тексту. [6 ІНО 1.3.1-3]
		Розуміє значення та функцію невідомих виразів з їх розміщення в письмовому тексті (наприклад, на початку чи в кінці листа). [6 ІНО 1.3.1-4]

2.2. Спосіб спілкування – Взаємодія

Взаємодіє з іншими особами усно, письмово та в режимі онлайн засобами іноземної мови [ІНО 2]

До взаємодії залучаються дві або більше сторін, які спільно створюють зміст. Під час міжособистісної взаємодії генерується мовлення, яке виконує міжособистісні функції та функції співпраці й обміну інформацією. Взаємодія може бути усною, писемною та онлайнною.

Усна взаємодія. Усна взаємодія на рівні 5-6 класів передбачає розуміння співрозмовника; участь у бесіді/розмові, неформальних обговореннях (з друзями); цілеспрямовану співпрацю, наприклад, приготування їжі, підготовка заходу тощо; отримання товарів та послуг; обмін інформацією.

Письмова взаємодія. Письмова взаємодія – це інтерактивне спілкування за допомогою письма. На рівні 5-6 класів їй притаманні листування та обмін записками, повідомленнями. У письмовій взаємодії мова подібна до усної. До того ж більшість інтерактивних ситуацій допускають деякі помилки або плутанину, але мають певну контекстну підтримку. Зазвичай є можливість використовувати такі стратегії взаємодії, як прохання про роз'яснення або допомогу у формулюванні та залагоджування непорозумінь. Зрештою, вимога створювати ретельно структуровані, правильні тексти є менш пріоритетною.

Онлайнова взаємодія. Онлайнове спілкування завжди здійснюється за допомогою певного пристрою і воно навряд чи коли-небудь буде таким самим, як спілкування віч-на-віч. З'явилися нові властивості групової взаємодії в мережі «Інтернет», які можуть значно відрізнитися від звичної поведінки користувача мови під час усного мовлення або письма. Наприклад, доступ до ресурсів, які спільно використовуються в режимі реального часу. З іншого боку, можуть виникнути непорозуміння, які під час онлайнової взаємодії не помічаються (і не виправляються) одразу, на відміну від того, як це часто трапляється під час спілкування віч-на-віч. Онлайнова взаємодія на рівні 5-6 класів має бути короткою, візуально підтриманою та максимально соціальною. Важливим є не лише навчання, а й формування вмінь співпраці, емоційної безпеки та базової цифрової грамотності.

Загальні результати	Конкретні результати	
Комунікативні мовленнєві активності	Комунікативні мовленнєві вміння	Дескриптори комунікативних мовленнєвих умінь наприкінці 6-го класу (рівень A2)
Здійснює усну взаємодію. [ІНО 2.1]	Бере участь у бесіді, дискусії на знайомі теми, демонструє розуміння співрозмовника в передбачуваних повсякденних ситуаціях. [6 ІНО 2.1.1]	Реагує на звернення, якщо мовлення чітке і повільне, у простих повсякденних ситуаціях, якщо співрозмовник докладає певних зусиль, щоб досягти розуміння. [6 ІНО 2.1.1-1]
		Використовує прості повсякденні ввічливі форми привітання і звертання. [6 ІНО 2.1.1-2]

		Спілкується з однолітками, ставить запитання та розуміє відповіді, якщо вони стосуються повсякденного життя. [6 ІНО 2.1.1-3]
		Пропонує, запрошує, просить вибачення. [6 ІНО 2.1.1-4]
		Розповідає про своє самопочуття, використовуючи прості мовні засоби. [6 ІНО 2.1.1-5]
		Розповідає про свої уподобання та плани, висловлює власну думку та аргументує її. [6 ІНО 2.1.1-6]
	Цілеспрямовано спілкується із співрозмовником, який у разі потреби пропонує допомогу. [6 ІНО 2.1.2]	Демонструє, що слідує за ходом розмови, і визначає, що потрібно зробити, якщо співрозмовник докладе певних зусиль, щоб досягти розуміння. [6 ІНО 2.1.2-1]
		Веде розмову щодо простих повсякденних завдань, використовуючи прості фрази. [6 ІНО 2.1.2-2]
	Здійснює усну взаємодію з метою отримання товарів та послуг, використовуючи прості фрази у звичному контексті. [6 ІНО 2.1.3]	Запитує просту інформацію щодо подорожі, користування громадським транспортом, запитує і пояснює, як пройти до певного місця, придбати квитки. [6 ІНО 2.1.3-1]
		Запитує необхідну інформацію, повідомляє, яку покупку хоче зробити і в якій кількості, замовляє їжу. [6 ІНО 2.1.3-2]
		Повідомляє про проблеми зі здоров'ям, зокрема з використанням невербальних засобів спілкування, і виявляє свої емоції на отриману відповідь. [6 ІНО 2.1.3-3]
	Обмінюється інформацією на звичні та повсякденні теми. [6 ІНО 2.1.4]	Спілкується під час виконання простих повсякденних завдань, які вимагають простого і прямого обміну інформацією. [6 ІНО 2.1.4-1]
		Розпитує та розповідає про навчання та дозволя. [6 ІНО 2.1.4-2]
		Розпитує та пояснює, як дістатися до певного місця за допомогою карти чи плану. [6 ІНО 2.1.4-3]
		Запитує та розповідає про подію. [6 ІНО 2.1.4-4]
Здійснює письмову взаємодію. [ІНО 2.2]	Взаємодіє письмово, пише короткі прості листи. [6 ІНО 2.2.1]	Повідомляє особисту стандартну інформацію, представляючи себе. [6 ІНО 2.2.1-1]
		Пише короткі прості листи-подяки та листи-вибачення. [6 ІНО 2.2.1-2]

		Пише короткі прості текстові повідомлення, записки, зокрема з використанням електронних засобів. [6 ІНО 2.2.1-3]
		Пише короткі вітальні листівки. [6 ІНО 2.2.1-4]
	Запитує і надає інформацію в записках, повідомленнях та заповнює типові бланки. [6 ІНО 2.2.2]	Пише короткі прості записки та повідомлення щодо важливих потреб. [6 ІНО 2.2.2-1]
		Занотовує події, фіксує дати та час, які необхідно запам'ятати. [6 ІНО 2.2.2-2]
		Вносить особисту та іншу інформацію до типових бланків. [6 ІНО 2.2.2-3]
Здійснює онлайнкову взаємодію. [ІНО 2.3]	Здійснює онлайнкову взаємодію у формі простої розмови з елементами дискусії. [6 ІНО 2.3.1]	Бере участь в онлайнковому спілкуванні, відповідає на коментарі, висловлює вдячність або просить вибачення з використанням простих мовних засобів. [6 ІНО 2.3.1-1]
		Робить короткі онлайнкові коментарі, використовуючи прості мовні засоби, у разі потреби звертається до словників. [6 ІНО 2.3.1-2]
	Цілеспрямовано налагоджує онлайнкову співпрацю. [6 ІНО 2.3.2]	Заповнює онлайнкову анкету, повідомляє особисті та інші дані. [6 ІНО 2.3.2-1]
		Виконує прості інструкції та ставить прості запитання під час виконання спільного онлайнкового завдання, якщо співрозмовник готовий допомогти. [6 ІНО 2.3.2-2]
Використовує ефективні стратегії здійснення взаємодії усно, письмово та онлайн. [ІНО 2.4]	Ініціює, підтримує та закінчує коротку просту розмову. [6 ІНО 2.4.1]	Використовує прості прийоми, щоб почати, підтримати та закінчити розмову. [6 ІНО 2.4.1-1]
		Привертає до себе увагу вербальними та невербальними засобами, ініціюючи розмову. [6 ІНО 2.4.1-2]
	Ставить прості запитання під час виконання спільного завдання. [6 ІНО 2.4.2]	Демонструє те, що слідує за перебігом короткої простої розмови. [6 ІНО 2.4.2-1]
	Просить уточнити, роз'яснити отриману інформацію. [6 ІНО 2.4.3]	Просить співрозмовника повторити, якщо не розуміє отриманої інформації. [6 ІНО 2.4.3-1]
		Просить уточнити ключові слова чи вирази, використовуючи сталі фрази. [6 ІНО 2.4.3-2]
		Повідомляє про те, що не розуміє отриманої інформації, просить вимовити слово по буквах. [6 ІНО 2.4.3-3]

2.3. Спосіб спілкування – Продукування

Надає інформацію, висловлює думки, почуття та ставлення іноземною мовою [ІНО 3]

Продукування передбачає усні та письмові активності. Продуктивні активності виконують важливу функцію в багатьох сферах життя та мають надзвичайну соціальну цінність.

Усне продукування. Для усного продукування на рівні 5-6 класів характерними є уміння описувати власний досвід, надавати інформацію, звертатися до публіки.

Письмове продукування. На рівні 5-6 класів письмове продукування передбачає створення коротких, простих та логічно пов'язаних текстів на знайомі теми.

Загальні результати	Конкретні результати	
Комунікативні мовленнєві активності	Комунікативні мовленнєві вміння	Дескриптори комунікативних мовленнєвих умінь наприкінці 6-го класу (рівень А2)
Усно висловлює власні думки, почуття, ставлення та погляди. [ІНО 3.1]	Розповідає про людей, навколишній світ та побут з урахуванням власного досвіду, висловлює простими фразами свою думку. [6 ІНО 3.1.1]	Описує простими мовними засобами свою родину, житлові умови, освіту; людей, місця та особисті речі. [6 ІНО 3.1.1-1]
		Розповідає про те, що вміє робити добре і не дуже добре. [6 ІНО 3.1.1-2]
		Стисло описує свої плани на вихідні дні або канікули. [6 ІНО 3.1.1-3]
	Надає простими фразами інформацію співрозмовникові під час висловлювання. [6 ІНО 3.1.2]	Дає пояснення щодо повсякденної діяльності, використовуючи прості мовні засоби. [6 ІНО 3.1.2-1]
	Обґрунтовує власну думку, використовуючи прості мовні засоби під час висловлювання. [6 ІНО 3.1.3]	Висловлює власну аргументовану думку, використовуючи прості мовні засоби під час висловлювання. [6 ІНО 3.1.3-1]
	Виступає перед аудиторією з коротким простим підготовленим висловлюванням. [6 ІНО 3.1.4]	Робить коротку підготовлену просту презентацію на знайому тему. [6 ІНО 3.1.4-1]
		Відповідає на прості уточнювальні запитання, у разі потреби просить повторити запитання та отримує допомогу щодо формулювання відповідей. [6 ІНО 3.1.4-2]

Висловлює свої думки, почуття, ставлення та позиції письмово. [ІНО 3.2]	Подає письмову інформацію про себе, навколишній світ, побут, використовуючи різні типи текстів. [6 ІНО 3.2.1]	Пише прості фрази та речення про себе, свою родину, житлові умови, освіту, людей і місця, розповідає короткі уявні біографії, використовує фрази і речення з простими словами-зв'язками. [6 ІНО 3.2.1-1]
		Пише вступ до оповідання або його продовження, у разі потреби користується словником і довідковими матеріалами. [6 ІНО 3.2.1-2]
Використовує ефективні стратегії побудови висловлювання усно та письмово. [ІНО 3.3]	Складає план усного або письмового висловлювання. [6 ІНО 3.3.1]	Використовує необхідний набір фраз із свого мовного і мовленнєвого досвіду. [6 ІНО 3.3.1-1]
	Підтримує розмову, коли співрозмовник не може дібрати необхідний мовний і мовленнєвий матеріал. [6 ІНО 3.3.2]	Використовує невербальні засоби (жести), щоб уточнити, що хоче сказати. [6 ІНО 3.3.2-1]
	Зауважує та виправляє власні прості мовні помилки. [6 ІНО 3.3.3]	Визначає, що має на увазі, вказуючи на це у висловлюванні. [6 ІНО 3.3.2-2]
		У разі потреби просить співрозмовника підтвердити, що мовна форма є коректною. [6 ІНО 3.3.3-1]

2.4. Очікувана мовна компетенція

Мовний діапазон	
Загальний	Має обмежений діапазон коротких простих фраз для використання у передбачуваних життєвих ситуаціях з можливими труднощами та непорозумінням у непередбачуваних обставинах.
	Продукує короткі повсякденні висловлювання для задоволення конкретних комунікативних потреб у передбачуваних ситуаціях. Непорозуміння можуть трапляються в нестандартних ситуаціях.
Лексичний	Має достатній словниковий запас для задоволення простих комунікативних потреб у знайомих ситуаціях.
Граматичний	Вживає прості структури загалом правильно, але може допускати елементарні помилки. Зазвичай сказане є зрозумілим.
Фонологічний	Вимовляє знайомі слова чітко та зрозуміло, але відчувається вплив інших мов на наголос, ритм та інтонацію, що може порушити розуміння.
Орфографічний	Пише з достатньою точністю (але не обов'язково цілком стандартним правописом) слова, фрази та речення.

2.5. Очікувана соціолінгвістична компетенція

Соціолінгвістична відповідність
Виконує та реагує на основні мовні функції, наприклад, обмін інформацією та запити, а також висловлює думки та ставлення простим способом.
Здійснює дуже короткі соціальні контакти, використовуючи повсякденні ввічливі форми привітання і звертання.
Формулює та реагує на запрошення, пропозиції, вибачення тощо.

3. Загальні характеристики ситуативного спілкування

3.1. Тематика ситуативного спілкування

Програма визначає загальні орієнтири організації навчання. Вона не обмежує вчителів у визначенні послідовності опрацювання та доборі змісту тем за класами. До того ж, одна і та ж тема може бути присутня в обох класах, але розглядатися буде в різних контекстах. Програма пропонує дев'ять наскрізних тем (з 1 по 9 класи), зміст кожної з яких варіюється за циклами навчання та адаптується до вікових особливостей, пізнавальних можливостей, потреб та інтересів здобувачів освіти. У такий спосіб забезпечуються послідовність і наступність навчання, що сприяє поступовому розвитку компетентностей здобувачів освіти (див. розділ «4. Мапа тематики ситуативного спілкування»).

Адаптаційний- цикл (5-6 класи)	
Тема	Контекст і лексичний діапазон для моделювання комунікативної ситуації
Про особисте, побут і роботу	Особиста інформація (вік, родина, країна, національність)
	Представлення родини, друзів та знайомих
	Особистість. Риси характеру
	Сімейні традиції. Особливі події. Дати та час
	Типи роботи (розумова/фізична/творча). Інтереси та вподобання
	Одяг та аксесуари. Особисті речі в гардеробі
	Стиль і зовнішність
Помешкання	Типи помешкання в Україні та країнах виучуваної мови
	Порядок і безпека вдома
	Особистий простір вдома
	Цікаві місця міста/села
Здоров'я, спорт і дозвілля	Вільний час і саморозвиток
	Спорт і здоров'я. Спортивні події. Спорт в Україні та світі
	Професії лікарів
	Поширені хвороби та симптоми
	Відвідування лікаря/лікарні. Поради лікаря
Раціональне харчування	Культура приймання їжі. Харчування і здоров'я
	Замовлення та доставка їжі
	Харчування поза домом. Заклади харчування. Вулична їжа
	Сервірування столу. Посуд
Погода, природа та питання довкілля	Об'єкти природи. Зміни в довкіллі
	Догляд за тваринами. Тварини під загрозою. Захист тварин
	Географічні особливості України та країн виучуваної мови
	Природні чудеса України та країн виучуваної мови
Школа та шкільне життя	Школа та шкільні приміщення. Призначення приміщень
	Правила поведінки у школі. Шкільна безпека
	Позаурочні заходи
	Шкільні події, свята і традиції в Україні та країнах виучуваної мови
Технології в житті людини	Мережа «Інтернет». Цифрова грамотність

	Інформаційна безпека
	Комп'ютерні ігри – можливості та ризики
	Наука в житті людини
	Знакові наукові відкриття в історії людства
Мистецтво слова, образів і звуків	Музеї, галереї, експонати. Екскурсія до музею/галереї
	Видатні музеї України та країн виучуваної мови
	Світ музики – музичні жанри, музичні інструменти
	Враження від концерту, відвіданого наживо або переглянутого по телевізору
	Відомі музиканти/виконавці України та країн виучуваної мови
Подорожі та транспорт	Планування подорожі – маршрут і програма
	Види транспорту – переваги та недоліки
	Вибір транспорту, готелю
	Автовокзал, залізничний вокзал, аеропорт
	Подорож визначними місцями України
Світські (державні) та релігійні свята. Пам'ятні дати. Традиції	Великі міста України та країн виучуваної мови
	Ця тема не пропонується окремим блоком, її зміст опрацьовується відповідно до календаря подій в Україні та країнах виучуваної мови.
Україна та країни виучуваної мови	Україно- та країнознавчий матеріал не опрацьовується як окрема тема. Елементи україно- та країнознавства містяться у відповідних темах.

3.2. Мовленнєві функції

Мовленнєві функції пояснюють намір мовлення. Вони виконуються у ситуаціях в межах тематики ситуативного спілкування. Характерними для адаптаційного циклу базової середньої освіти є такі функції:

- розпочинати та завершувати розмову формально й неформально
- висловлювати вдячність та вибачення
- представляти себе/когось
- називати/описувати когось/щось
- запитувати та надавати інформацію
- розпитувати з метою роз'яснення та уточнення інформації
- порівнювати
- пропонувати, приймати, відхиляти пропозицію
- висловлювати власні враження, почуття та емоції
- описувати, розповідати, характеризувати
- аргументувати власний вибір/погляд.

3.3. Орієнтовний мовний інвентар – лексика

Лексичний матеріал добирається відповідно до тематики ситуативного спілкування, контексту, рівня опанування мови, що досягається, та в обсязі, достатньому для реалізації комунікативних намірів здобувачів освіти.

3.4. Орієнтовний мовний інвентар – граматики

Мовний інвентар (граматика) є орієнтовним і добирається відповідно до тематики ситуативного спілкування, контексту, рівня опанування мови, що досягається, та в обсязі, достатньому для реалізації комунікативних намірів здобувачів освіти. Важливо також дотримуватися принципу концентричного навчання. Граматика не є основною метою навчання, тому й не розглядається як окремі граматичні теми. Перелік рекомендованих структур з англійської, іспанської, німецької та французької мов не є вичерпними.

3.4.1. Англійська мова

Рекомендовані структури
Comparatives and superlatives: form, position, use
Modifying adjectives: with degree adverbs, with prepositional phrases, with 'too'
Position of adverbs: front, mid, end
Modifiers: time, frequency, degree, manner; linking, focusing, sequencing; certainty and attitude
Comparative clause: 'be like' + noun or pronoun
Coordinated clause: multiple clauses with commas or conjunctions for instructions or directions
Negative declarative clause
Imperatives: affirmative, negative; instructions and suggestions (Let's)
Interrogatives: affirmative (Yes/No), affirmative (Wh-), negative
Relative clause: non-defining and defining with who, which, that and without pronoun
Subordinated clause: if, time, purpose
Conditional clause: 'if' + Present simple; real conditions
Articles: the + specifying adjectives, the + superlatives
Demonstratives: this, that, these, those
Quantity determiners: all, both, a few, some, any, no, a lot of, much, many
Modality: Can for permission; Could for abilities, requests; Will be able to; Have (got) to for obligations; May, might for possibility; Must for obligation and necessity; Shall for offers and suggestions; Should for advice, suggestions; Will for plans and intentions, willingness, offers, requests; Would for questions with 'like', imagined situations, suggestions with 'it would be', wishes and preferences
'ing' forms of verbs as nouns to refer to activities (e.g. swimming)
Plurals: regular and irregular; countable, uncountable nouns
Simple and complex prepositions, With/without for (lack of) possession
Demonstrative, indefinite, possessive, quantity pronouns
Reported statements with 'say' and 'tell'
Present continuous for future: future arrangements, questions about the future plans
Present continuous with adverbs of indefinite frequency; events in progress; temporary situations
Present simple for future: with 'when' to refer to future, hope for future, timetables and plans
Present simple with adverbs of indefinite frequency; instructions, directions; mental processes; suggestions
Present perfect simple for experiences up to now
Past continuous for background events, events in progress
Past simple with 'when' in subordinate clauses
Future continuous: affirmative with 'will', future arrangements
Future with will and shall: questions, offers, plans, intentions, requests, suggestions, willingness
Future with 'be going to': questions, intentions, predictions

3.4.2. Іспанська мова

Рекомендовані структури
Adjetivo: número y género
Grados de comparación de los adjetivos ‘más ... que’, ‘menos...que’, ‘tan...como’, ‘-ísimo’, ‘-ísima’
Adverbios ‘también’, ‘tampoco’, ‘muy’, ‘mucho’
Adverbios de lugar ‘aquí’, ‘ahí’, ‘allí’
Artículos determinado e indeterminado
Conjunción ‘o/u’
Perífrasis verbales: empezar ‘a+inf’, terminar ‘de+inf’, ir a +inf; estar+Participio Pasado, estar+gerundio
Tener, poner, saber en Futuro Simple
Preposiciones de tiempo, de lugar ‘por’, ‘para’
Las formas contractas ‘al’, ‘del’
Pronombres negativos ‘nada’, ‘nadie’
Pronombres posesivos y su uso
Para+pronombre personal
Pronombres reflexivos, de cantidad
Los interrogativos y exclamativos
Sustantivo: número y género
Los sufijos diminutivos (-ito, -ita)
Los verbos regulares e irregulares en Presente de Indicativo
El uso de los verbos ‘ser’ y ‘estar’
Los verbos regulares e irregulares en Pretérito Perfecto Compuesto, Pretérito
Perfecto Simple, Pretérito Imperfecto, Imperativo Afirmativo (los verbos regulares)
Verbos con alternancia vocálica en Presente de Indicativo ‘empezar’, ‘comenzar’, ‘pensar’, ‘querer’, ‘mentir’, ‘preferir’
Futuro Simple (los verbos regulares, irregulares y reflexivos), Imperativo
Afirmativo (los verbos regulares e irregulares, nivel léxico)
Las formas impersonales del verbo
Pretérito Perfecto Simple (verbos regulares)
Participio Pasado
Gerundio
Imperativo Afirmativo

3.4.3. Німецька мова

Рекомендовані структури
Deklination der Adjektive
Steigerungsstufen der Adjektive
Steigerungsstufen der Adverbe
Präpositionen mit Akkusativ: ‘durch’, ‘für’, ‘ohne’, ‘gegen’, ‘um’
Präpositionen mit Dativ: ‘aus’, ‘bei’, ‘nach’, ‘von’, ‘mit’, ‘zu’
Personalpronomen im Nominativ, Akkusativ
Indefinitpronomen: ‘jeder’, ‘alle’, ‘einige’, ‘viele’
Possessivpronomen
Demonstrativpronomen: ‘der’, ‘das’, ‘die’
Fragepronomen: ‘welcher’, ‘was für ein’
Relativpronomen

Unpersönliches 'es'
Interrogativpronomen: 'wer', 'was', 'wie viel'
Kausalsätze 'da', 'weil'
Nebensätze mit 'dass'
Finalsatz 'damit'
Objektsatz
Ob-Satz
Temporalsatz (ohne Plusquamperfekt)
Schwache Deklination der Substantive
Starke und weibliche Deklinationen der Substantive
Substantive im Dativ
Substantive im Genitiv
Imperativ
Modalverben
Perfekt
Reflexive Verben
Präteritum
Modalverben im Präteritum
Infinitivkonstruktion 'um ... zu'

3.4.4. Французька мова

Рекомендовані структури
Le pluriel, le féminin et le masculin des adjectifs
L'adjectif quel
L'accord des adjectifs
Les adjectifs démonstratifs, possessifs, indéfinis
Les comparatifs de l'adjectif
Les adverbes de temps 'depuis', 'pendant', 'jusqu'à'
Les adverbes de lieu, de fréquence, de manière
Durée 'pendant', 'en', 'depuis'
Les articles indéfinis, définis, partitifs et l'article zéro
Parce que, mais, où, que
L'accord: le masculin et le féminin, le singulier et le pluriel
Les comparatifs du nom
La phrase interrogative
Les pronoms personnels sujet
Le pronom indéfini 'on'
Les pronoms démonstratifs, possessifs
Les prépositions de lieu
Les pronoms 'en' et 'y'
Le présent de l'indicatif (l'état, la description)
Le présent progressif (être en train de)
Le futur proche
Le futur simple
L'imparfait
Le passé composé
La négation
Le conditionnel de politesse – je voudrais + infinitif

4. Мапа тематики ситуативного спілкування

Наскрізна мапа тематики ситуативного спілкування для 1–9 класів визначає змістову логіку поетапного формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти відповідно до вікових особливостей, освітніх циклів та поступового ускладнення змісту навчання, а також створює підґрунтя для подальшого профільного навчання.

Побудова мапи за освітніми циклами забезпечує цілісність, наступність, послідовність і системність формування мовленнєвих умінь – від елементарного ситуативного спілкування в межах найближчого досвіду здобувача освіти до обговорення соціальних, культурних, науково-технологічних та глобальних питань.

Українознавчий та країнознавчий компоненти інтегровані в усі тематичні блоки, що сприяє формуванню міжкультурної компетентності, поваги до культурного різноманіття та усвідомлення власної ідентичності.

Мапа виконує функцію змістового орієнтира; не обмежує варіативність у доборі матеріалів, форм і методів роботи; дає змогу вчителям адаптувати зміст до рівня підготовки здобувачів освіти, їхніх інтересів і потреб, життєвого контексту.

Початкова освіта		Базова середня освіта	
адаптаційно-ігровий цикл (1-2 класи)	основний цикл (3-4 класи)	адаптаційний цикл (5-6 класи)	базове предметне навчання (7-9 класи)
Про особисте, побут і роботу			
Знайомство. Представлення себе, однокласників та друзів	Представлення членів родини. Родовід	Особиста інформація (вік, родина, країна, національність)	Особистість та почуття
Вітання, прощання	Професії та місце роботи родичів	Представлення родини, друзів та знайомих	Особливості зовнішності людини
Особисті речі. Іграшки та кольори	Хатні справи. Обов'язки. Улюблені справи	Особистість. Риси характеру	Знакові події в житті людини
Члени родини. Родинні зв'язки	Улюблені речі. Речі-помічники	Сімейні традиції. Особливі події. Дати та час	Взаємини з родичами та однолітками. Родинні цінності
Професії та місце роботи	Зовнішній вигляд та одяг	Типи роботи (розумова/фізична/творча). Інтереси та вподобання	Нахили, уміння та здібності. Шкільні успіхи та особисті здобутки. Інтереси на майбутнє
Щоденні справи. Час. Дії	Купівля одягу. Розмір. Відповідність розмірів одягу в Україні та в країнах світу	Одяг та аксесуари. Особисті речі в гардеробі	Затребувані професії майбутнього. Ринок праці. Гроші та цінності

Зовнішність. Частини тіла. Вік	Ціна. Грошові одиниці України та країн виучуваної мови	Стиль і зовнішність	Родина та її вплив на вибір професії. Робота для підлітків. Кишенькові гроші
Предмети одягу. Текстура та кольори	Країни та національності		Зовнішній вигляд і особистість. Одяг і мода.
			Повсякденний, святковий та спортивний одяг
			Споживання та відповідальність
Помешкання			
Місце проживання. Адреса	Призначення кімнат і меблів	Типи помешкання в Україні та країнах виучуваної мови	Помешкання та стиль життя
Будинок/квартира	Предмети меблів та їхнє розташування	Порядок і безпека вдома	Традиційні та унікальні види помешкань в Україні та країнах виучуваної мови
Кімнати у будинку/квартирі	Дім мрії	Особистий простір вдома	Екологічні та «розумні» будинки
Помешкання в місті/селі		Цікаві місця міста/села	Проблеми великих міст
			Побут і відповідальність. Хатні справи. Домашні обов’язки
			Комфорт і зручності
			Пошук та оренда житла – переваги та недоліки
Здоров’я, спорт і дозвілля			
Улюблені заняття. Фізичні вправи. Базові рухи	Щоденні справи та справи у вихідний. Захоплення	Вільний час і саморозвиток	Внутрішній світ і дозвілля підлітків в Україні та країнах виучуваної мови
Улюблені ігри та іграшки	Спортивні вподобання. Індивідуальні та командні види спорту	Спорт і здоров’я	Спорт як професія
Активний відпочинок, рухливі ігри	Спортивне обладнання та одяг	Спортивні події. Спорт в Україні та світі	Екстремальні види спорту
Прості правила гри	Спорт у школі. Спортивні клуби, секції	Відомі спортсмени та спортсменки України та країн виучуваної мови	Правила та безпека

	Популярні види спорту в Україні та країнах виучуваної мови	Професії лікарів	Стрес і відпочинок. Антистресові активності
	Здоров'я, самопочуття та емоції	Поширені хвороби та симптоми	Медицина та технології
	Щоденна гігієна. Піклування про власне здоров'я	Відвідування лікаря/лікарні. Поради лікаря	
Рациональне харчування			
Продукти харчування. Уподобання	Меню у школі	Культура приймання їжі. Харчування і здоров'я	Їжа та стиль життя
Фрукти та овочі. Напої	Купівля продуктів харчування. Вага. Ціна. Продуктові магазини	Замовлення та доставка їжі	Смак і текстура їжі. Інгредієнти улюблених страв
Приймання їжі (сніданок, обід, вечеря)	Рецепти та приготування страв	Харчування поза домом. Заклади харчування. Вулична їжа	Корисне та шкідливе харчування
Щоденне меню	Кухонне приладдя	Сервірування столу. Посуд	Заклади швидкого харчування – за та проти
Улюблена страва	Страви-символи різних країн		Їжа та напої. Паківання та кількість
			Традиційні страви України та країн виучуваної мови
Погода, природа та питання довкілля			
Календар – пори року, місяці, дні тижня	Погодні та природні явища	Об'єкти природи. Зміни в довкіллі	Проблеми навколишнього середовища та стихійні лиха
Погода та сезонні зміни	Зміни в природі	Догляд за тваринами. Тварини під загрозою. Захист тварин	Екологічні проблеми та питання охорони довкілля в Україні та країнах виучуваної мови
Сезонний одяг	Прогноз погоди. Вибір одягу відповідно до погоди	Географічні особливості України та країн виучуваної мови	Рациональне використання ресурсів. Економія в побуті
Домашні улюбленці, свійські та дикі тварини	Типова погода в Україні та країнах виучуваної мови	Природні чудеса України та країн виучуваної мови	Національні парки та природні заповідники України та країн виучуваної мови

Тварини та їхні дитинчата	Тварини та їхнє харчування		Червона книга України. Екологічна свідомість та поведінка
Дикі тварини та їхнє середовище існування в Україні та країнах виучуваної мови	Рослинний світ		Тварини та рослини як символи України та країн виучуваної мови
Школа та шкільне життя			
Шкільне приладдя	Навчальні предмети. Улюблений предмет	Школа та шкільні приміщення. Призначення приміщень	Школа в Україні та країнах виучуваної мови
Шкільні меблі та їхнє розташування в класі	Навчальні предмети в школах України та в країнах виучуваної мови.	Правила поведінки у школі. Шкільна безпека	Молодіжна культура та стиль життя в Україні та країнах виучуваної мови
Правила поведінки у класі	Розклад уроків. Уроки та домашні завдання	Позаурочні заходи	Особливості освіти за кордоном
	Технічні засоби в класі та правила поводження з ними	Шкільні події, свята і традиції в Україні та країнах виучуваної мови	Освітня траєкторія. Вибір професії
Технології в житті людини			
Сучасні та традиційні пристрої	Навчальні ігри у смартфоні	Мережа «Інтернет». Цифрова грамотність	Соціальні мережі та спілкування у цифровізованому світі. Профілі у соцмережах
Дії з пристроями	Безпечне та розумне користування пристроями	Інформаційна безпека	Засоби масової інформації. Медіаграмотність
	Сучасні технології в житті та побуті	Комп'ютерні ігри – можливості та ризики	Захист особистої інформації
	Сучасні винаходи	Наука в житті людини	Запобігання кібербулінгу
	Цікава наука	Знакові наукові відкриття в історії людства	Штучний інтелект – користь і шкода
			Видатні винахідники та науковці України та країн виучуваної мови. Винаходи, які покращують життя людини

			Онлайнові процеси та тенденції. Люди, які впливають на думку інших в Україні та країнах виучуваної мови
Мистецтво слова, образів і звуків			
Кольори, звуки та емоції	Українські народні казки та казки країн виучуваної мови	Музеї, галереї, експонати. Екскурсія до музею/галереї	Кіно і театр у житті людини. Кіно- та театральні жанри. Афіша та репертуар
Улюблений колір	Різновиди мистецтва	Видатні музеї України та країн виучуваної мови	Знамениті кіно- та театральні будівлі України та країн виучуваної мови
Форма навколишніх предметів	Популярні види мистецтва	Світ музики – музичні жанри, музичні інструменти	Відомі актриси й актори кіно та театру України та країн виучуваної мови
Казкові персонажі	Уподобання в мистецтві	Враження від концерту, відвіданого наживо або переглянутого по телевізору	Література в житті людини. Жанри літератури. Вибір творів для читання
Мультфільми	Комікси	Відомі музиканти/виконавці України та країн виучуваної мови	Автори класичної та сучасної літератури України та країн виучуваної мови
			Знамениті екранізації літературних творів. Відеоігри за мотивами кіно- та літературних творів
			Друкована, електронна або аудіокнига – переваги та недоліки
			Образотворче мистецтво – естетичне сприйняття світу, вираження ідей та емоцій
			Видатні художники України та країн виучуваної мови
			Вуличне мистецтво Фотомистецтво

Подорожі та транспорт			
Об'єкти в місті/селі	Напрямки та різновиди подорожей	Планування подорожі – маршрут і програма	Збори в подорож. Пакувальні хитрощі. Заборонені речі в багажі
Види транспорту	Види транспорту для подорожей	Види транспорту – переваги та недоліки	Бронювання квитків та готелю
Маршрут містом/селом	Транспорт у країнах виучуваної мови	Вибір транспорту, готелю	Особливості закордонних подорожей. Візові вимоги для громадян України
Загальні відомості про Україну для іноземного співрозмовника – столиця, символи	Безпека під час подорожей	Автовокзал, залізничний вокзал, аеропорт	Паспортний та митний контроль
Загальні відомості про країни виучуваної мови – країна, столиця, символи	Одяг для подорожі	Подорож визначними місцями України	Незвичайні подорожі. Екотуризм
		Великі міста України та країн виучуваної мови	Визначні місця країн виучуваної мови
Світські (державні) та релігійні свята. Пам'ятні дати. Традиції			
Ця тема не пропонується окремим блоком, її зміст опрацьовується відповідно до календаря подій в Україні та країнах виучуваної мови.			
Україна та країни виучуваної мови			
Україно- та країнознавчий матеріал не опрацьовується як окрема тема. Елементи україно- та країнознавства містяться у відповідних темах.			

5. Прикінцеві та загальні методичні зауваги

Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5 – 6 класи» для закладів загальної середньої освіти визначає загальні організаційні та методичні засади й орієнтири для навчання іноземної мови здобувачів освіти.

Навчання іноземної мови під час адаптаційного циклу базової середньої освіти налаштоване на:

- здобувача освіти як активного учасника навчання
- розвиток комунікативних мовленнєвих умінь
- формування та підтримку інтересу до мов і культур
- створення комфортного, безпечного освітнього середовища та «ситуації успіху» в процесі адаптації до базової середньої освіти.

Методика навчання у 5-6 класах враховує вікові особливості здобувачів освіти, зокрема:

- поява «почуття дорослості»
- перехід від конкретно-образного до абстрактно-логічного мислення
- потреба у динамічній зміні завдань та коротких інформаційних блоках
- емоційна нестабільність, швидка втомлюваність або, навпаки, надмірна активність
- необхідність моральної підтримки замість суворого контролю.

Опанування іноземної мови відбувається через компетентнісний, діяльнісний та особистісно орієнтований підходи, тобто через активну мовленнєву та мисленнєву діяльність, де значна роль відводиться ситуаційним завданням, парній та груповій роботі, ігровій діяльності, взаємодії, проектам і формуванню життєвих наскрізних умінь.

Лексика та граматики засвоюються в контексті спілкування, а не ізольовано через заучування правил.

Соціокультурний компонент подається у доступній, наочній та порівняльній формі. Здобувачі освіти продовжують ознайомлення з елементами культури країн виучуваної мови; формами мовленнєвого етикету; традиціями, святами, дитячим фольклором; особливостями повсякденного життя однолітків.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 5–6 класів з іноземної мови здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання здобувачів базової освіти, зокрема орієнтирами для оцінювання Державного стандарту (див. Додаток 5), а також Рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти (див. Наказ Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2024 року № 1093).

Важливо, щоб оцінювання виконувало свої основні функції, відбувалося за компетентісно-зорієнтованою моделлю та мало підтримуючий характер. Невід'ємними складниками оцінювання є само-/взаємооцінювання, рефлексія та зворотний зв'язок. Запораками успішності оцінювання будуть також об'єктивно та зрозуміло сформульовані навчальні цілі та ознайомлення здобувачів освіти з критеріями та засобами оцінювання.

Учителі іноземної мови у 5–6 класах виконують роль мовної моделі, фасилітатора взаємодії, організатора безпечного середовища, емоційного підтримувача. Вони спілкуються іноземною мовою, але адаптують мовлення, дещо спрощуючи структури, використовуючи повтори, супроводжуючи мовлення жестами та наочною.

Загалом Програма відстоює цілісний погляд на мову та використання мови. Вона є рамковою, що дає змогу вчителям варіювати контексти та зміст ситуативного спілкування, опрацьовувати теми у порядку, який найбільше відповідає потребам та інтересам здобувачів освіти, інтегрувати теми та підтримувати природний спосіб опанування мови через комунікативну мовленнєву діяльність.

6. Список використаних джерел

1. Державний стандарт базової середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.03.2026).
2. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання: наказ Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2024 р. № 1093. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1093729-24#n15> (дата звернення: 10.03.2026).
3. Мовно-літературна галузь (іншомовна освіта): як оцінювати в Новій українській школі: Методичний посібник. <https://share.google/XtoMZwOAxQfIWynw9> (дата звернення: 10.03.2026).
2. Artsymieieva D., Witt A., Gable T. Jr, Oliynyk I., Shalenko O., Terentieva H., Trifan M. Insights into Remote Learning and Teaching : Teacher's Guide. 2024. URL: <https://americancouncils.org.ua/en/download/teacher-s-guide-insights-into-remote-learning-and-teaching/> (date of access: 10.03.2026).
3. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume. Council of Europe Publishing, Strasbourg, 2020. URL: <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4> (date of access: 10.03.2026).